

Prednost čilskega solitra pri poletnem gnojenju.

Tudi v poletnem času mora kmetovalec večkrat pomagati rastlinam z umetnimi gnojili, če hoče, da mu donesejo dovolj pridelka. Spomnimo se same na ajdo, ki ji ob setvi moramo gnojiti z superfosfatom in kalijevo soljo, če hočemo, da nam hitro cvete in dozori ter da je obilo klenega zrnja. Imamo pa tudi še druge poletne rastline, ki rabijo ob rašči posebno obilo dušičnate hrane. Take rastline so pesa, repa in korenje, pa tudi koruza za krmo (pitnik), ki razvijajo obilo listov, z njih pomočjo tvorijo debelo korenje in krepko steblovje.

Ni pa vseeno, kako dušičnato gnojilo nudimo tem rastlinam, ampak izkoristiti ga morejo le tedaj, če je takoj, ko pride v zemljo, tudi dostojno koreninam. Tako domače gnojilo je gnojnica, ki jo pa damo v razredčenem stanju ob deževnem vremenu.

Navadno pa je nimamo dovolj za vse naše njive, zato si moramo pomagati z umetnimi gnojili. Izmed teh pa je edini čilski soliter prikladen, ker ga korenine ob zadostni zemeljski vlažnosti takoj, ko pride v zemljo in se tam raztopi, vsrkajo za hrano. Dušik, ki ga vsebuje, se nahaja v tem gnojilu namreč v obliki solitrne kisline, ki služi rastlinam za hrano. Čilski soliter je sol, ki se lahko in hitro raztopi v vodi in tako kmalu dospe h koreninam. Če je torej v zemlji dovolj vlage, tedaj se v najkrajšem času opazi učinek tega gnojila: rumene, siase rastline se takoj okrepijo, dobijo temnozeleno barvo in bujnejše poženejo.

Ta prednost usposablja čilski soliter kakor nobeno drugo umetno gnojilo za pomoč in zdravljenje oslabeledih rastlin, ki ne dobijo v zemlji dovolj

dušičnate hrane. Bujnejši razvoj listja in steblovja, ki so prav za prav pljuča in želodec vsake rastline, je pa tudi glavni pogoj za napravo obilo klenega zrnja, močnega korenja in gomolja. Iz tega sledijo bogati pridelki, ki jih dobivajo umni kmetovalci naprednejših dežel, ki gnojijo tudi v polletni dobi svoje okopavine s čilskim solitrom.

Vendar tudi tu je treba previdnosti. Preveč bi znalo škodovati. Na en hektar posetve ne smemo poleti potrositi več nego 100 kg čil. solitra. Tudi ga ne smemo trositi na rosne ali od dežja mokre rastline, ker jih ta jedka sol osmоди. Če ga previdno rabimo, bomo imeli od tega gnojenja obilo koristi.

Ign. Šubelj:

Sadno drevje nekdanj in sedaj.

Po naših sadovnjakih so skoro popolnoma izginila mogočna jabolčna in hruševa drevesa, ki so nekdanj rodila v razdobju par rodov, polnila z obilnim pridelkom shrambe in nam koristila z dragocenim lesom. Skoraj ne bo mladina več pojmovala, kako mogočna sadna drevesa so se nekdanj razprostirala po naših vrtovih.

Veliko se je že ugibalo in pisalo o vzroku, da sadno drevje, ki smo ga posadili zadnja desetletja, večinoma ne doseže starosti in ne obsežnosti onih dreves, ki so jih nekdanj posadili naši predniki. Bridke izkušnje nam potrjujejo, da sadna drevesa, ki smo jih posadili pred 25—30 leti, so se izvečine izrodila in posušila; če pa še žive, so ostarela in so na pol suha. Kaj je vzrok kratkega življenja sadnemu drevju, ki smo ga kupili v drevesnicah, mislimo, ni težko uganiti,

dasi smo tudi v tem različnega mnenja.

Sadna drevesa, ki so jih nekda posajali v vrtove naši predniki, izkopali so iste izključno po grobljah in gozdih. Drevesa so bila sicer krivuljasta, ne lepa; saj so zrastle brez vsake nege, brez človeške pomoči, izpostavljena vsakovrstnim vremenskim uplivom in naravnim oviram. Toda drevje, ki je doraščalo v divji in pusti zemlji, je bilo skromno v zahtevah. Rastlo je počasi; vsled tega je imelo gost les in trdno lubje, neobčutljivo za mráz in bolezni. Drevesa, posajena v vrtno zemljo, so naši predniki cepili v krono. Lepo so rastle, bila zdrava, pričela sicer bolj pozno roditi, toda rodila so celo vrsto desetletij in se razvila v mogočna drevesa. Smrt jim je bila največkrat nenaravna, bodisi, da jih je podrl yihar, sneg ali so padla pod sekiro.

Vse drugačno pa je drevje, vzgojeno v modernih drevesnicah. Z obilnim gnojenjem, negovanjem in oskrbovanjem je drevje takorekoč prisiljeno k hitri rasti. Vrhu tega je polno drevesničarjev, ki jim je pred očmi samo »kšeft, da vzgoje hitro lepo odrastla in dovolj močna drevesca, ki pa po kakovosti niso prvovrstna. Pri okuliranju se poslužujejo vrst, ki zelo hitro in ravno rasto, so pa izredno občutljive za mráz in zajedalce. Ako posajenim drevescem ne nudimo najboljše zemlje in dovolj skrbnosti, zastanejo v rasti ter se ne ganejo z mesta. V neugodnih razmerah se jih prva leta mnogo posuši. Če jim pa odmerimo dobro zemljo, rasto lepo, kmalu in chilo rode, toda se tudi hitro izrode. Ker so drevesa omehkužena, so podvržena pozebi, raku, vsem zajedalcem in boleznim. Le malo dreves se povoljno razvija.

Ni moj namen prepričati naše sadjarje, da bi zopet kopali sadna drevesca v grobljah in gozdovih. Mi hočemo, da nam sadno drevje hitro rodi in to dosežemo samo z umetno vzgojenim sadnim naraščajem. Povedati sem le hotel, kaj je vzrok mnogim raz-

očaranjem sadjarjev. Vse nevolje in žalosti, ki jo občutimo danes, niso poznali naši predniki, dasi so bile tudi takrat v večji ali manjši meri tu in tam razširjene sadne bolezni in sadni škodljivci.

Kako kaže v Sloveniji letošnja sadna letina.

V splošnem lahko rečemo, da bo letos srednje dobra sadna letina. V ljubljanski oblasti bi utegnili biti nekoliko bolje nego v mariborski. Najboljše kažejo češplje. Skoro povsod v obeh oblastih so nastavile prav dobro in redki so kraji, kjer bi ne bile cvetele, oziroma kjer bi se bile v cvetju pokvarile. Ako ne bo prehude suše in bomo imeli toplo jesen, bo pridelek češpelj tudi po kakovosti prav izvrsten. Vsak gospodar, ki vidi, da se mu že sedaj šibe veje češpljevega drevja, naj ob pravem času prevdari, kako bo pridelek porabil, da mu bo kaj zalegel.

Za češpljami pridejo glede množine pridelka takoj hruške, zlasti moštnice. Tudi žlahtne hruške kažejo prav dobro.

Jabolka kažejo prav različno. Bolj redki so kraji, kjer bi obetali prav dober pridelek. Precej jih bo v ljubljanski okolici, v krškem, litij-skem in laškem srezu. Tudi po drugih srezih so posamezni kraji, kjer bo vsaj srednja ali zadostna letina. Prav malo jih bo pa v kamniškem srezu, v Selški dolini, okoli Radovljice, Kovorja, Tržiča, Kranja in Hrastnika. V mariborski oblasti bo malokje prav dober pridelek (Sv. Lovrenc, v Slov. goricah), dobro kažejo jabolka v ljutomerskem srezu v Šmarjah pri Jelšah, v okolici Kostivnice, Sv. Jurija ob juž. žel. Središča, Ormoža, Male nedelje in še tu in tam po zaveznih legah in pa kjer lansko leto niso obrodila. Prav slabo kaže jabolčna letina posebno v Mežiški in Mislinjski dolini, v Prevaljah, v mariborski okolici, v Mozirju, Braslovčah, Šoštanju i. t. d.

Orehov bo v splošnem tako malo kakor malokatero leto. Pozebli so že pozimi v lesu tako, da bo minulo več let, preden si bodo zopet opomogli. Le v višjih legah se je nekaj ohranilo. Tako bodo imeli skromen pridelek tu in tam po Gorenjskem (Sv. Ana nad Trzičem, Kovor, Gorje) potem pa ličjski in krški srez.

Črešnje so minule. Pridelek je bil vobče dober. V nekaterih krajih so pa tudi pozeble, zlasti po nižavah.

Marelic in breskev že itak ni mnogo pri najboljši letini. Minulo zimo je bilo pa baš to drevje tako prizadeto, da je pridelek komaj imena vreden. Marelica je v tem oziru še bolj občutljiva nego breskev, ker ob hudem mrazu pozebe čez zimo cvetno brstje, ki se potem na pomlad kar obrije, namesto, da bi se razcveto. Breskve se pa čez zimo dobro drže, posebno v višjih, vinorodnih legah. Če jih ne dobi slana ko cveto, dajo precejšen saden pridelek. S.

Študiran kmet.

(Konec.)

III.

Janko se je vrnil v domovino.

Dela mu ni bilo mar. Le v skrajni sili je poprijel za kako lahko delo, bati se ni bilo, da bi se bil pri delu pretegnil, ne, ne, ne...

Glavno njegovo opravilo je bilo beraštvo in postopaštvo.

»Gospod, na Brezje bi rad šel,« se je pridružil po poti dobrodušnemu duhovnemu gospodu.

»Zakaj pa ne greš?«

»Ah, saj veste. Nesrečen človek! Sinoči sem spal sam pri Dobovcu. Ali se ni prikradel k meni nek tuj postopač in mi je v spanju vse porabral. Do zadnjega ficka vse. Pa še uro povrhu. Pa naj jo ima, saj je revež kakor sem jaz. Samo da bi mi bil denar pustil. Baraba! Ah, dobrota je vedno sirota. Veste, gospod, jaz sem predober človek. Ali verjamete, da bi ga ne naznanil, če bi ga prav poznal.

Pa ga nisem imel časa spoznati. Noč ga je dala, noč ga je vzela. Gospod, lepo prosim, ko bi mi dali vsaj za vlak. Vsaj za tja. Nazaj bom že kako prišel. Bom molil pa za vas.«

In dobri gospod župnik mu je stisnil nekaj drobiža, samo da se je iznebil gostobesednega vsiljivca. Janko pa je bil vesel, da ga je duhovnik pustil samega in je prežal spet na novega potnika, ki bi se mu dal malo nasnukati.

»Gospod, ali niste nekaj izgubili?« je ustavil po cesti šetajočega gospoda učitelja.

»Ne nisem.«

»Mislim sem, da ste, ker tako počasi hodite. Ravnoprav, gospod učitelj, da sem vas srečal. Moram vam povedati, kakšne paglavce imate v šoli. Poglejte! Ali je to klobuk? Strganija! Nekdaj je to pač bil klobuk, čeden klobuk. Ali tisti nemarni Koštrunov Tone, v vaš razred hodi, gospod učitelj, ga mi je pred dvema dnevi vama vsega razmesaril. Ali bi ga, falota, če bi ga dobili! Gospod učitelj, pošteno mu jih navijte, vas lepo prosim, pa povejte mu, naj reveže na miru pusti. Morebiti bo kdaj še sam berač. Gospod učitelj, ali bi mi dali nekaj pomoči, da si bom kupil drug klobuk. Pohlinov ima enega odveč, veste tisti, ki na eno oko škili. Ta bi mi ga dal. Novega revež tako ne morem kupiti.

»Kdor ga vam je razrezal, tisti naj ga pa vam plača.«

»Pametno, gospod učitelj, pametno. Saj pravim, vi ste moder mož. Koštrunov Tone ga mi je, saj pravim, Koštrunov Tone. Ta ga mora plačati. Ampak meni ga ne bo. Mene se boji. Vam ga bo, vam ga mora, vi imate moč, vi ga lahko pritisnete, gospod učitelj. Škoda, da nisem jaz učitelj. Ali bi imel!

»Koliko torej potrebujete za klobuk?«

»Eco kronico, gospod, samo eno kronico. Ni predrag.«

In gospod učitelj je dal kronico, drugi dan pa je po vsej šoli iskal Ko-

štrunovega Toneta, pa ga nikjer ni bilo.

Janko pa je šel z lahko prisluženo kronico izplakovat suho grlo. Dosti dolgo se je trudil, da jo je na tako lahek način pridobil.

»Tine! Konja imaš zakovanega, glej! Saj pravim, to ste kmetje! Neusmiljenil Uboga žival!«

»Pravkar ga ženem h kovaču. Bo kmalu bolje.«

»A? H kovaču ga ženeš. Grem s teboj. Pomagat. Veš meni se žival smili. Kovač je pa rabelj; če ni zraven človek, ki bi mu povedal kaj se sme in kaj se ne sme.«

Pridružil se je, čeprav ga ni nihče prosil. Pomagal ni nič, ni z besedo ni z roko.

»Ampak dobro je šlo. Nisem mislil, da bo tako. Seveda, taka pametna žival. No in pa, ne da bi se hvalil, ljudje smo bili tudi zato. Tine, daj mi, kar sem pošteno zaslužil. Saj veš, da sem ravno tako potreben kakor kdo drugi.«

In kmet je dal, samo, da se ga je odkrižal. In pa, da mu Janko po noči ni kaj naredil. Takile ljudje, brez vesti, so vsega zmožni.

»Sirota. Torej ti je mož umrl. Pa tako naglo. Kdo bi mislil. Pa tako dober je bil.«

Cumnatarjeva Mica je potegnila z ruto preko oči.

»Saj pravim, dober je bil. Takega ni bilo pod suškim zvonom. In ga tudi ne bo. Ah, dober je bil. Veš, Mica, ene hlače mi je obljubil ranjki, ko je bil še živ. Obljubil jih je, dal jih pa ni, prezgodaj je umrl. Vem, da v svoji dobroti še v vicah nima miru radi teh hlač. Mica, veš kaj? Saj vem, da ranjkemu vse dobro želiš — spet je Mica potočila dve debeli solzi — vem, da mu privoščiš ta ljubi mir in pokoj, ki ga ranjki vsled svoje pridnosti in delavnosti na zemlji ni poznal. Veš samo radi ljubega miru mi daj ene hlače, ali mi jih plačaj, samo radi ljubega miru. Saj vem, da težko daš, ali mir, Mica, mir je vreden zatega denarja.«

In Mica je šla in je prinesla, nekaj denarja, samo da je ranjki mož imel mir v grobu in pokoj v vicah.

Janko je še obetal, kako bo molil za pokojnega, kako se ga bo spominjal vsak dan, dokler ne bo tudi njegga zagrnil grob; saj pokojni to tudi zasluži.

Tako je Janko na lahek način, s pomočjo svojega sladko namazanega jezika skušal priti vsak dan z novimi izmišljotinami do denarja in z denarjem do pijače in v pijači je pozabil, da je siromak kakršnega nima zemlja.

In ljudje?

Smilil se jim ni. Dajali so mu, da so bili rešeni njegovega jezika in da so bili varni pred njim.

Vsa okolica pa se je oddahnila, ko so povedali, da so našli Janka mrtvega v domačem — in vendar tujem — hlevu na kupu slame. Umril je mož, ki bi bil lahko prinesel blagor vsej okolici, pa je bil le njen strah in pokora.

Podlaga za preračunavanje kubične mere lesa v kilograme.

Na podlagi izjave gozdarskega oddelka kmetijske visoke šole v Belgradu je finančni minister razpisal carinarnicam tabele povprečne teže enega kubičnega metra spodaj navedenih vrst lesa, po kateri se bo ob priliki carinskih odpošiljatev vršilo preračunavanje kubičnih metrov v kilograme.

Bez šk. napol popoln.
surov suh suh
je teža enega m³ lesa

Vrsta lesa	v kg		
1. Hrast dob	1100	825	620
gradenj	1000	750	550
cerovina	1000	830	620
2. bukev	1000	740	520
3. gaber	1080	720	540
4. javor	950	660	450
5. brest	950	690	490
6. jesen	920	750	410
7. breza	940	640	460

8. jelša	950	480	330
9. lipa	740	450	300
10. topol	950	480	330
11. jablan	950	480	330
12. vrba	800	420	300
13. jelka	1000	480	330
14. smreka	750	470	320
15. bor	800	520	370
16. macesen	760	620	440
17. oreh	850	660	430

Ce je drevo še s škorjo, se doda še 10 odstotkov na težo škorje.

Denar.

g Vrednost denarja 30. julija. Naš dinar je v Curihu notiral 9.125 centimov. Na ljubljanski borzi se kupčuje inozemski denar po naslednjih cenah: angleški funt 276.36 Din, 1 ameriški dolar 56.84 Din, 1 holandski goldinar 22.85 Din, 1 nemška marka 13.58 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 madžarski penga 9.92 Din, 1 avstrijski šiling 8.02 Din, 1 belgijski belg 7.92 Din, 1 italijanska lira 2.98 Din, 1 francoski frank 2.23 Din, 1 češka krona 1.68 Din. — Te cene veljajo pri nakupu, oziroma prodaji na borzi. Denarni zavodi plačujejo te vrednote nekoliko nižje, oziroma jih prodajajo nekoliko višje, kar je odvisno od množine.

g Prodaja dukatov. Na vprašanje, je-li za prodajo dukatov potrebno dovoljenje ministrstva za finance, je njegov oddelek za državno računovodstvo in proračun z odlokom od 10. junija t. l. (D. R. štev. 89744) odločil, da za prodajo dukatov ni potrebno posebno dovoljenje ministrstva, ker se dukati ne smatrajo za valuto, marveč za blago, ki se sme svobodno prodajati. Za prodajo dukatov so torej merodajni samo predpisi obrtnega reda.

Cene.

g Ljubljanska blagovna borza. Deželni pridelki se kupujejo po potrebi, cene so v zadnji dobi več ali manj neizpremenjene. Cene, ki se označujejo na blagovni borzi, veljajo pri dobavah na vagone, postavljene franko

na vsako slavensko postajo, izvzemši moko, ki notira franko Ljubljana, in sicer za 100 kg v vrečah. Nudi se pšenica baška stara po 275—277.50 Din, baška nova ravnotako; moka »0« 400—402.50 Din; koruza baška, zdrava rešetana 267.50—270 Din; ječmen baški, ozimni, 67—68 kg, 270—275 Din; oves baški 265—270 Din.

g Žitni trg. Na svetovnem žitnem trgu se opaža nenavadno stanje. Odkar se je pojavila na trgu nova pšenica, so se začele cene proti pričakovanju dvigati. Razširile so se namreč vesti, da so izgledi za severnoameriško žetev pšenice slabi in zato tak nenaden dvig cen na čikaški borzi, ki vpliva na ves svet. Naši pšenici se je vsled tega odprla pot po vodi v inozemstvo skozi Brailo in je postal izvoz tako živahen, da je v tem zadnjem trenutku uspelo, preostanek lanske pšenice izvoziti po prilično ugodnih cenah. Cena stare in nove pšenice je enaka, dasi bi bilo pričakovati za staro blago višje cene, ker je kakovostno boljša. Koruza, ki je bila vse leto nad pšenico, je polagoma nazadovala ter je danes cenejša od nje.

g Borza v Novem Sadu zaznamuje pri vagonem odjemu za 100 kg blaga te-le cene: Pšenica bačka 220—225 Din, koruza bačka in sremska 210—215 Din, oves bački 185—190 Din, bosanski 195—200 Din, ječmen baranjski 195—200 Din bački 155—165 Din, nova bačka rž 195 Din. Tendence je nestanovitna zlasti glede pšenice.

g Tržišče jajc. Cene jajcem so se v minulem mesecu znatno dvignile; na Dunaju na pr. za 5 do 10 grošev. Nakupovalci plačujejo komad po 1.10—1.15 Din za komad. Vzrokov za to visoko ceno je več. Hladilnice v inozemstvu še vedno niso krile svoje potrebe, na drugi strani pa je dovoz jajc iz Rusije letos slab. V splošnem je letos produkcija manjša od lani. V Berlinu se plačujejo jugoslovanska jajca franko meja, neocarinjena, po 10 do 10% pfeniga.

g Cene zadržavnih zelišč. Cene zdravnih zelišč se gibljejo navzdol, ker vlada letos za to blago manj zanimanja, nego se je pričakovalo. Cene tlačijo nižje ponudbe iz Italije, Rusije in deloma iz Nemške Avstrije. To se zlasti opaža pri »arniki«, ki je lansko leto dosegla višek cene, medtem ko se letos v veletrgovini plačuje komaj po 25 Din kg. Ker je tudi v inozemstvu položaj v tem blagu neugoden, se je bati nadaljnjega padanja cen.

Živina.

g Ljubljanski živinski sejem. Na zadnji živinski sejem je bilo prignanih 168 konj, 41 volov, 45 krav, 16 telet in 110 prasičkov za rejo. Prodanih pa je bilo: 42 konj, 30 volov, 27 krav, 13 telet in 97 prasičkov. Cene so stale v glavnem neizpremenjene. Prvovrstni voli so se za malenkost pocenili, tretjevrstni pa nekoliko podražili. Kupčija je bila srednja, doгон vsled žetve razmeroma slab. Za kg žive teže so plačevali pri živini kakor sledi: voli I. 11.25 Din, II. 10.50 Din, III. 9.25 Din, krave debele 5.50—7.50 Din, krave klobasarice 4—5 Din, teleta 13—15 Din.

g Živinski sejem v Ptuj. Na zadnji sejem v Ptuj je bilo prignanih 820 glav goveje živine, od trga 340 krav, 158 telic, 2 teleti, 250 volov, 41 juncev, 29 bikov in 105 konj. Cene za kg žive teže so bile: voli 8—10 Din, krave 4—8.25 Din, telice 7—9.50 Din, teleta 13 Din junci 7—9 Din, biki 7—8.25 Din. Konji 1200—6000 Din za komad. Prodanih je bilo 310 glav goveje živine in 46 konj.

g Prasičji sejem v Mariboru 26. t. m. Na ta sejem so pripeljali 170 prasičev in 1 kozo. Cene so bile naslednje: Pujski 5—6 tednov stari 105—110 Din, 7—9 tednov 250—300 Din, 3—4 mesece 310—400 Din, 5—7 mesecev 450—600 Din, 8—10 mesecev 700—860 Din, 1 leto stari 1000—1200 Din. Kg žive teže 10—12.50 Din, mrtve teže 16—18 Din. Prodanih je bilo 91 prasičev.

Stanje letine.

g Splošno stanje letošnje letine. Kmetijsko ministrstvo je izdalo poročilo o stanju letošnje letine v prvi polovici julija, iz katerega črpamo naslednje podatke: Donos pšenice bo letos večji kakor povprečni donos zadnjih let, vendar manjši kakor lani, koruza napreduje dobro in se pričakuje prav dobra letina. Pridelek ozimnega ječmena bo letos manjši, jari ječmen obeta boljši uspeh. Oves se je v zadnji dobi nekoliko popravil ter je pričakovati srednji donos. Fižol in krompir obetata dobro, sadje pa manj, ker je trpelo po hudi zimi. Letina češpelj bo srednja.

g Letina v Sloveniji. Po zadnjih poročilih obeta letošnja letina v ljubljanski in mariborski oblasti postati ena najboljših po vojni. Prva košnja je bila povsod ugodna in žetev žita tudi prav dobra. Spremenljivo vreme vpliva ugodno na rast in razvoj vseh kulturnih rastlin. Zlasti na Gorenjskem so izgledi letine zelo ugodni, medtem ko so na Dolenjskem, posebno v Belokrajini in v logaškem Krasu trpele nekatere kulture po suši. Gorenjska bo pridelala obilo fižola in krompirja, žito je tudi bogato obrodilo. Isto velja tudi za Dolenjsko in za vso štajersko oblast, Vinogradi kažejo dobro in ravnotako hmelj. S tem bo našemu kmetijstvu, ki se že par let nahaja v krizi, vsaj nekoliko pomagano.

g Letina v Banatu. Iz Banata poročajo o uspehih letošnje letine žita, ki je v glavnem izpadla zelo zadovoljivo. Pridelek pšenice znaša 11 do 15 stotov na oral napram 14 do 16 stotom lanske žetve, ko je bila letina rekordna. Ječmena so pridelali 14 do 18 stotov, le pridelek ovsa bo slabši in se ceni na 7 do 8 stotov. Stanje koroze je nad vse zadovoljivo. Če bo še kaj dežja, bo predvidoma letošnji pridelek izredno velik. Ugodna letina koroze pa je za gospodarstvo naše države največje važnosti, saj se pri dobri letini izvozi lahko samo koroze za 1.5 do 2 milijardi dinarjev.

Razno.

g Naš izvoz jajc v Nemčijo. V prošlem letu je Rusija s svojo bogato produkcijo jajc preplavila nemški trg, zato je pa naš izvoz v to državo precej nazadoval. Iz nemške statistike uvozne trgovine je razvidno, da so tudi vse ostale države, ki izvažajo jajca v Nemčijo, lani slabo kupčevale. Medtem ko se je uvoz jajc iz Rusije lani dvignil od 33.420 na 52.200 ton, je uvoz iz Poljske nazadoval od 13.730 na 7590 ton, uvoz iz Jugoslavije od 9330 na 7720 ton (odnosno od 15,8 na 12,7 milijona mark), uvoz iz Romunije od 7760 na 7730 in uvoz iz Madžarske od 7100 na 4500 ton. Letošnji položaj na nemškem trgu pa ni več tako napet, ker je dovoz jajc iz Rusije precej popustil. Vendar je zopet domača produkcija mala in ne dopušča večjega razmaha našega izvoza tega dragocenega blaga.

g Naš uvoz v juniju 1929. Naš uvoz vsega blaga iz inozemstva v juniju t. l. je znašal 162.712 ton v vrednosti 614.556.782 dinarjev, medtem ko je dosegel junija lanskega leta 135.994 tona v vrednosti 587 milijonov 582.767 Din. Celotni uvoz v prvem polletju 1929 je bil 733.001 tona v vrednosti 3.678.686.138 Din; v istem razdobju lanskega leta 712.648 ton v vrednosti 3.801.938.153 dinarjev. V prvem polletju tekočega leta se je torej uvoz glede teže povečal za 20 tisoč 353 ton, glede vrednosti pa zmanjšal za 123.252.017 Din ali v odstotkih teže 2,86 odstotka, vrednosti pa za 3,25 odstotka.

g Načrt zakona o prometu z mlekom in mlečnimi izdelki. Na poziv kmetijskega ministrstva so mlekarški strokovnjaki izdelali načrt zakona o prometu z mlekom in mlečnimi izdelki, ki je bil nedavno predložen ministrstvu in glavnim oblastvom. Zakonski načrt vsebuje splošna določila za promet z mlekom, ureja kontrolo za izvrševanje zakona, poleg tega pa vsebuje podrobna določila glede prometa z mlekom, smetajo, presnim ma-

slom in sirom ter kazenske predpise.

g Vinarske zadruge in trošarina na vino. Finančno ministrstvo je odločilo, da je z vinarskimi zadrugami v pogledu trošarine na vino postopati kakor s producenti. Te zadruge torej ne plačujejo trošarine na vino, tudi ne pri izkletanju, ker jo plača prejemnik (kupec) vina. Za zalogo morajo vinarske zadruge voditi skladiščno knjigo ter so pod nadzorstvom finančne kontrole.

g Naš izvoz v I. polletju 1929. V prvem polletju se je naš izvoz napram lani znatno izboljšal, četudi je v prvih treh mesecih vsled hude zime precej zastal. V drugem tromesečju pa je bil za 364 milijonov dinarjev večji nego predlanskem. V posameznih mesecih se je v primeri z izvozom leta 1928 gibal naslednje (v milijonih dinarjev):

	1929	1928	
januar	425.7	430.3	— 4.6
februar	385.1	439.0	— 53.9
marec	499.4	503.2	— 3.8
april	615.0	428.5	+186.5
maj	533.7	431.7	+102.0
juni	530.2	454.4	+ 75.8

I. polletje 2989.1 2687.1 +302.0

Največ smo v tej dobi izvozili razen lesa posebno pšenice 5018 vagonov, koruze 1213 vagonov, Moke in otrobov smo izvozili zelo malo. Izmed deželnih pridelkov je bil vsled slabe letine izvoz fižola in češpelj zelo slab in je znašal komaj polovico, oziroma četrtno napram prejšnjim letom. Izvoz svežega sadja je znašal 5.5 milijona dinarjev napram 8.4 v letu 1928 in 5.2 v letu 1927. Hmelja je šlo komaj za polovico lanske vrednosti. Izvoz živine je bil zadovoljiv, le izvoz prasičev je nazadoval. Znatno je padel izvoz jajc, ki je dosegel l. 1926 387 milijonov Din, letos pa komaj 225 milijonov Din. Izvoz lesa se je pa ponovno dvignil in dosegel 30.1% celotnega našega izvoza.

g Vreče iz bombaževe tkanine kot zavoji. Minister za finance je na pod-

lagi predloga zakona o obči carinski tarifi odredil, da je treba priznati kot spoljni zavoj tiste vreče iz bombažne tkanine, ki so na večjem delu obeh strani pretiskane s tvornično trdko, če se v njih uvaža zmleto žveplo ali žvepleni cvet ter jih cariniti po točki 2. štev. 197 uvozne tarife. Po tem odloku odpade krivo tolmačenje nekatereh carinarov, ki so pri uvozu žvepla hoteli cariniti tudi vreče.

g Sredstva oproščena carine. Fin. minister je odredil, da se oslobode uvozne carine Tilantin, Gralit in Solbar, sredstva zoper rastlinske škodljivce. Ta sredstva izdeluje samo tvornica I. G. Farbenindustrie Leverkusena in Höchst in zato mora vsaka taka pošiljka opremljena z izvirno fakturo in uverenjem, da so res iz navedene tvornice.

g Obiraveci hmelja imajo polovično vožnjo po železnici. Postopati pa morajo tako: Vsak hmeljski obiravec mora potovati z legitimacijo, ki jo dobi pri svojem občinskem uradu in v kateri je označeno, od katere do katere postaje potuje v svrhu obiranja hmelja. Obiravec kupi na postaji cel listek do namembne postaje in da legitimacijo pri odhodu žigosati. Na namembni postaji mora listek obdržati, ker velja za povratek. Ob povratku si mora dati legitimacijo zopet žigosati od vstopne postaje. Na domači postaji pa odda listek in legitimacijo. — Ta ugodnost polovične vožnje velja v času od 1. avg. do 30. septembra 1929. Legitimacije bo založila ena izmed celjskih tiskarn.

g Nekaj krav svetovnega slovesa. Tudi krave si znajo pridobiti svetovno slavo, ne sicer s kakimi slavnimi dejanji, pač pa s svojo mlečnostjo. Svojčas je bila nemška krava »Teresl« znamenita, ker je dala v enem letu nič manj kot 12.146 litrov mleka (povprečno 33 litrov na dan). Toda kmalu jo je prekosila krava »Peta«, ki je namolžla 12.327 litrov mleka s 3.35% tolsče, kar da okrog 454 kg masla na leto. Njena mati »Palme« je v šestih letih dala

povprečno na leto 4490 litrov mleka. Zanimivo je to, da je krava »Peta« dala toliko mleka ob paši in ob krmi, ki se je pridela na posestvu samem. Če bi dobivala kaka tečna krmila, kakor oljnate pogače, je naravno, da bi se tolsčoba mleka brezdvomno povečala. Živa teža te krave je bila izmed 700 do 800 kg. Toda mlečnost krave »Pete« je daleč prekosila ameriška krava »De kol Plus Segis Dixie«, ki je na 17. mlekarski razstavi v Sirakuzi, v državi Njujork v Ameriki, prejela oktobra 1923. l. najvišje odlikovanje, ker je njena mlečnost pod uradnim nadzorstvom dosegla v enem letu, v 365 dneh, 15.165 litrov mleka z 4.3 odstotka tolsče. Seveda so take krave posebne izjeme, vendar ne tako redke. Tako so udeleženci izleta v Monako v začetku junija t. l. videli mogo krav, ki so imele označeno mlečnost od 9000, 10.000 in eno 12 tisoč litrov mleka. V veliki meri je tako visoki mlečnosti vzrok dobra izbrana krma, toda glavno ostane pa vendarle osebna lastnost dotične živali same. — Tudi pri nas bi lahko izboljšali mlečnost naših domačih pasem in dosegli mlečno pleme, če bi se le resno oprijeli odbire najboljših živali za pleme. Pri vseh naših domačih pasmah, ki niso izrazito mlečne, dobimo krave, ki pri navadni krmi dajo po teletu 18 do 20 litrov mleka na dan. Če bi vedno take držali za pleme, ne pustili nobeno tele od njih, ne bikca ne telice, pod nož, tedaj bi v par desetletjih prišli tudi z našo živino precej naprej. Pri živinoreji je pač in ostane vedno kot glavna naloga odbira in stalna odbira najboljših živali za pleme. Le na ta način bomo dosegli uspehe v svoji živinoreji, kakor so jih drugi narodi.

Težko je dobiti vsaksebi dva kozarca, ako sta bila vtaknjena drug v drugega. Vtakni spodnji kozarec v vročo vodo, v gornjega pa nalij hladne vode.